Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

6 octombrie 2020*

„Trimitere preliminară – Rețele și servicii de comunicații electronice – Directiva 2002/20/CE – Articolul 13 – Taxă pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio – Reglementare națională sectorială care supune rezervarea frecvențelor radio din domeniul public la plata unei taxe – Reglementare națională care supune constituirea concesiunilor administrative a bunurilor din domeniul public la plata unui impozit pe transferurile patrimoniale”

În cauza C-443/19,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Curtea Superioară de Justiție a Țării Bascilor, Spania), prin decizia din 24 aprilie 2019, primită de Curte la 7 iunie 2019, în procedura

Vodafone España SAU

împotriva

Diputación Foral de Gipuzkoa,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din doamna L. S. Rossi, președintă de cameră, și domnii J. Malenovský (raportor) și N. Wahl, judecători,

avocat general: domnul G. Pitruzzella,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

– pentru Vodafone España SAU, de J. L. Buendía Sierra, E. Gardeta González și J. Viloria Gutiérrez, abogados;

– pentru Diputación Foral de Gipuzkoa, de J. L. Hernández Goicoechea, abogado, și B. Urizar Arancibia, procuradora;

– pentru guvernul spaniol, inițial de S. Jiménez García și A. Rubio González, și ulterior de Jiménez García, în calitate de agenți;

– pentru Comisia Europeană, de J. Rius și L. Nicolae, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: spaniola.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 13 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea) (JO 2002, L 108, p. 21, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 183), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 (JO 2009, L 337, p. 37) (denumită în continuare „Directiva 2002/20").

2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între Vodafone España SAU, pe de o parte, și Diputación Foral de Gipuzkoa (Consiliul provincial al provinciei Gipuzkoa, Spania), pe de altă parte, în legătură cu un impozit stabilit în sarcina acestei societăți pentru concesiunea administrativă a dreptului de utilizare în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public care i-a fost atribuită.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 Considerentele (18), (30) și (32) ale Directivei 2002/20 au următorul cuprins:

„(18) Autorizația generală ar trebui să includă numai condițiile specifice sectorului de comunicații electronice. Nu ar trebui să facă obiectul condițiilor aplicabile deja în temeiul legislației interne existente care nu este specifică sectorului de comunicații electronice. […]

[…]

(30) Furnizorilor de servicii de comunicații electronice le pot fi impuse taxe administrative în vederea finanțării activităților autorității naționale de reglementare în domeniul gestionării sistemului de autorizare și al acordării dreptului de utilizare. […]

[…]

(32) Pe lângă taxele administrative, pot fi percepute taxe și redevențe pentru utilizarea frecvențelor radio și a numerelor, pentru a garanta utilizarea optimă a acestor resurse. Astfel de taxe nu trebuie să împiedice dezvoltarea unor servicii inovatoare și concurența de pe piață. […]"

4 Potrivit articolului 1 alineatul (1) din această directivă:

„Scopul prezentei directive este de a realiza o piață internă în domeniul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, prin armonizarea și simplificarea normelor și a condițiilor de autorizare, în vederea facilitării furnizării acestora pe întreg teritoriul Comunității."

5 Articolul 3 din directiva menționată, intitulat „Autorizația generală pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice", cuprinde un alineat (2), care are următorul cuprins:

„Furnizarea de rețele de comunicații electronice și furnizarea de servicii de comunicații electronice pot, fără a aduce atingere obligațiilor specifice menționate la articolul 6 alineatul (2) sau drepturilor de utilizare menționate la articolul 5, să fie supuse numai unei autorizări generale. […]"

6 Articolul 6 din aceeași directivă, intitulat „Condiții aferente autorizației generale și drepturilor de utilizare a frecvențelor radio și a numerelor și obligațiile specifice”, prevede:

„(1) Autorizația generală pentru furnizarea de rețele sau servicii de comunicații electronice și drepturile de utilizare a frecvențelor radio și drepturile de utilizare a numerelor pot să facă numai obiectul condițiilor enumerate în anexă. Aceste condiții sunt nediscriminatorii, proporționale și transparente și, în cazul drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, sunt în conformitate cu articolul 9 din [Directiva 2002/21/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind un cadru de reglementare comun pentru rețelele și serviciile de comunicații electronice (Directivă-cadru) (JO 2002, L 108, p. 33, Ediție specială, 13/vol. 35, p. 195)].

[…]

(3) Autorizația generală conține numai condițiile specifice sectorului în cauză care sunt stabilite în partea A din anexă și nu reia condițiile care se aplică deja întreprinderilor în temeiul altei legislații interne.

(4) Statele membre nu reiau condițiile din autorizația generală în cazul în care acordă dreptul de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor.”

7 Articolul 12 din Directiva 2002/20, intitulat „Taxe administrative”, prevede la alineatul (1):

„Orice taxă administrativă impusă întreprinderilor care furnizează un serviciu sau o rețea în cadrul autorizației generale sau cărora li s-a acordat un drept de utilizare:

(a) acoperă, în total, numai costurile administrative aferente gestionării, controlării și aplicării sistemului de autorizare generală, a drepturilor de utilizare și a obligațiilor specifice menționate la articolul 6 alineatul (2), care pot include costuri pentru cooperare, armonizare și standardizare internațională, analize de piață, monitorizarea conformității și alte controale de piață, precum și cheltuieli aferente lucrărilor de reglementare ce implică elaborarea și aplicarea legislației secundare și a deciziilor administrative, precum deciziile privind accesul și interconectarea și

(b) este impusă fiecărei întreprinderi în mod obiectiv, transparent și proporțional, astfel încât să se reducă la maximum costurile administrative suplimentare și taxele inerente.”

8 Potrivit articolului 13 din această directivă, intitulat „Taxele pentru drepturile de utilizare și drepturile de instalare a infrastructurii”:

„Statele membre pot permite autorității competente să impună taxe pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor sau pentru drepturile de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private care reflectă nevoia de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse. Statele membre se asigură că aceste taxe sunt justificate în mod obiectiv, sunt transparente, nediscriminatorii și proporționale în ceea ce privește scopul în care sunt utilizate și iau în considerare obiectivele articolului 8 din Directiva 2002/21/CE […]”

9 Anexa la Directiva 2002/20 prevede:

„[…]

A. Condițiile care pot însoți o autorizație generală

[…]

2. Taxele administrative, în conformitate cu articolul 12 din prezenta directivă.

[…]

B. Condiții care pot însoți drepturile de utilizare a frecvențelor radio

[…]

6. Taxele de utilizare, în conformitate cu articolul 13 din prezenta directivă.

[…]”

Dreptul spaniol

Reglementarea privind telecomunicațiile

10 Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones (Legea generală 32/2003 privind telecomunicațiile) din 3 noiembrie 2003 (BOE nr. 264 din 4 noiembrie 2003, p. 38890, denumită în continuare „LGT 2003”) a transpus în dreptul spaniol directivele în materie de telecomunicații adoptate în cursul anului 2002, printre care figurează Directiva 2002/20.

11 Conform articolului 49 din această lege:

„1. Operatorii și titularii de drepturi de utilizare a frecvențelor radio din domeniul public sau a resurselor de numerotare sunt obligați la plata taxelor stabilite de lege.

2. Taxele menționate sunt destinate:

a) Acoperirii cheltuielilor administrative aferente activității de reglementare referitoare la elaborarea și la punerea în aplicare a dreptului comunitar derivat și a actelor administrative, precum cele privind interconectarea și accesul.

b) Acoperirii cheltuielilor aferente gestionării, controlului și aplicării regimului instituit prin prezenta lege.

c) Acoperirii cheltuielilor aferente gestionării, controlului și exercitării drepturilor de ocupare a domeniului public, a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio din domeniul public și a numerotării.

d) Gestionării notificărilor reglementate la articolul 6 din prezenta lege.

e) Costurilor pentru cooperare internațională, armonizare și standardizare, precum și pentru analiza de piață.

3. Fără a aduce atingere dispozițiilor alineatului 2, taxele prevăzute pentru utilizarea frecvențelor radio din domeniul public, pentru numerotare și pentru domeniul public necesar pentru instalarea rețelelor de comunicații electronice, au drept finalitate necesitatea de a garanta utilizarea optimă a acestor resurse, ținând seama de valoarea și de numărul redus al bunurilor a căror utilizare este acordată. Taxele menționate trebuie să fie nediscriminatorii, transparente, justificate în mod obiectiv și proporționale cu scopul lor. De asemenea, acestea trebuie să promoveze îndeplinirea obiectivelor și a principiilor stabilite la articolul 3, în condițiile prevăzute de lege.

[…]”

12 Conținutul acestei dispoziții a fost preluat în esență la articolul 71 din Ley 9/2014 General de Telecomunicaciones (Legea generală 9/2014 privind telecomunicațiile) din 9 mai 2014 (BOE nr. 114 din 10 mai 2014, p. 35824, denumită în continuare „LGT 2014”).

13 Anexa I la LGT 2014 cuprinde un punct 3, intitulat „Taxa pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public”, al cărui alineat 1, care este în esență identic cu alineatul 1 al punctului 3 din anexa I la LGT 2003, are următorul cuprins:

„Rezervarea pentru uz privat sau pentru uz special de către operatori a unei frecvențe din frecvențele radio din domeniul public în beneficiul uneia sau a mai multe persoane sau entități este supusă unei taxe anuale, în condițiile stabilite la prezentul alineat.

Pentru stabilirea cuantumului taxei care trebuie plătită de persoana impozabilă, trebuie să se țină seama de valoarea de piață a utilizării frecvenței rezervate și de profitul care ar fi obținut de beneficiar din această utilizare.

[…]”

14 Potrivit punctului 3 alineatul 6 din anexa I la LGT 2014:

„[…] Neplata taxei [pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public] poate motiva suspendarea sau pierderea dreptului de ocupare a frecvențelor radio din domeniul public […]”

15 Potrivit articolului 62 din LGT 2014, care corespunde în esență articolului 45 din LGT 2003:

„[…]

Utilizarea specială a frecvențelor radio din domeniul public reprezintă utilizarea benzilor de frecvență care fac obiectul unei autorizații de exploatare în comun, fără a limita numărul de operatori sau de utilizatori, în condițiile tehnice și pentru serviciile stabilite de la caz la caz.

Utilizarea în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public reprezintă exploatarea exclusivă sau de către un număr limitat de utilizatori a anumitor frecvențe din același domeniu fizic de aplicare.

[…]

3. În cazul utilizării speciale a benzilor de frecvență autorizate în acest scop prin intermediul unor rețele publice de comunicații electronice instalate sau exploatate de operatorii de comunicații electronice, acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio din domeniul public ia forma unei autorizații generale.

[…]

4. Acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio din domeniul public ia forma unei autorizații individuale în următoarele cazuri:

a) Atunci când este vorba despre rezervarea unui drept de utilizare specială de către radioamatori sau despre rezervarea unui drept de utilizare pentru alte utilizări, fără conținut economic, supus unei reglementări specifice care prevede o astfel de autorizație individuală.

b) Atunci când dreptul de utilizare în scop privat este acordat de solicitant în vederea autoprestării de servicii, cu excepția cazului autorităților publice, care necesită o afectațiune în domeniul public.

5. În toate celelalte cazuri neprevăzute la alineatele anterioare, dreptul de utilizare în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public necesită o concesiune administrativă. Concesiunea menționată se acordă cu condiția ca solicitanții să dețină calitatea de operator de comunicații electronice și să nu existe vreuna dintre interdicțiile de a încheia contracte reglementate [prin Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público (Decretul legislativ regal 3/2011 de aprobare a textului consolidat al Legii privind achizițiile publice) din 14 noiembrie 2011 (BOE nr. 276 din 16 noiembrie 2011, p. 117729)].

[…]"

Reglementarea privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice

16 Potrivit articolului 7 alineatul 1 din Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (textul consolidat al Legii privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice), rezultat din Real Decreto Legislativo 1/1993, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (Decretul legislativ regal 1/1993 de aprobare a textului consolidat al Legii privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice), din 24 septembrie 1993 (BOE nr. 251 din 20 octombrie 1993, p. 29545) și articolului 7 alineatul 1 din Norma Foral 18/1987, del territorio histórico de Gipuzkoa, del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (Legea provincială 18/1987 a teritoriului istoric Gipuzkoa privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice) din 30 decembrie 1987:

„Constituie transferuri patrimoniale impozabile:

[…]

b) Constituirea de drepturi reale, de împrumuturi, de garanții, de închirieri, de pensii și de concesiuni administrative, cu excepția cazului în care acestea au ca obiect cedarea dreptului de utilizare a infrastructurii feroviare sau a imobilelor ori a instalațiilor portuare și aeroportuare."

17 Potrivit articolului 28 alineatul 1 litera b) din Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico (Regulamentul de punere în aplicare a Legii generale 32/2003 din 3 noiembrie privind telecomunicațiile, referitor la utilizarea frecvențelor radio din domeniul public), rezultat din Real Decreto 863/2008, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico (Decretul regal 863/2008 de aprobare a Regulamentului de punere în aplicare a Legii generale 32/2003 din 3 noiembrie privind telecomunicațiile, referitor la utilizarea frecvențelor radio din domeniul public) din 23 mai 2008 (BOE nr. 138 din 7 iunie 2008, p. 26305):

„Agenția Națională pentru Radiocomunicații poate revoca, prin intermediul procedurii administrative generale […], titlurile prin care se autorizează utilizarea în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public pentru următoarele motive:

[…]

b) Neplata impozitului pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice.

[…]"

18 Articolul 2 din Ley 58/2003 General Tributaria (Legea 58/2003 privind Codul general al impozitelor) din 17 decembrie 2003 (BOE nr. 302 din 18 decembrie 2003, p. 44987) definește noțiunea de „impozit” ca fiind prelevarea impusă „fără contraprestație, al cărei fapt impozabil este constituit din operațiuni, din acte sau din fapte care demonstrează capacitatea financiară a contribuabilului”.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

19 Vodafone España este un operator de telecomunicații care furnizează servicii de telefonie mobilă pe teritoriul spaniol.

20 În cursul anului 2011, societății Vodafone España i s-au atribuit mai multe concesiuni de utilizare în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public pentru banda de 2,6 GHz și, în temeiul punctului 3 din anexa I la LGT 2003, a efectuat plata taxei pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public. În conformitate cu Legea provincială 18/1987 privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice, Vodafone España a efectuat de asemenea taxarea inversă și plata impozitului pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice (denumit în continuare „impozitul pe transferurile patrimoniale”).

21 Considerând însă că acest impozit este contrar dreptului Uniunii, Vodafone España a solicitat, pe cale administrativă, rambursarea sumelor pe care le plătise în temeiul acestuia.

22 Întrucât cererea sa a fost respinsă, Vodafone España a sesizat instanța de trimitere cu o acțiune în anulare împotriva deciziilor de respingere a acesteia, susținând în esență că obligația de plată a impozitului pe transferurile patrimoniale determină o dublă impunere contrară articolului 13 din Directiva 2002/20, din moment ce același fapt, și anume concesiunea administrativă pentru utilizarea în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public, dă naștere atât taxei pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public, cât și impozitului pe transferurile patrimoniale.

23 Consiliul provincial al provinciei Gipuzkoa contestă existența unei duble impuneri întemeindu-se pe distincția, în dreptul spaniol, dintre noțiunea de „taxă” și cea de „impozit”. Acesta susține în esență că faptul generator al taxei pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public este rezervarea pentru utilizare în scop privat a unei frecvențe din domeniul public, în timp ce impozitul pe transferurile patrimoniale se aplică pentru transferul patrimonial efectuat prin acordarea drepturilor de utilizare în scop privat. Potrivit acestei autorități administrative, articolele 12 și 13 din Directiva 2002/20 nu limitează posibilitatea statelor membre de a institui alte tipuri de prelevări fiscale decât cele prevăzute la articolele menționate, precum impozitul pe transferurile patrimoniale și impozitul pe profit, la care sunt supuși toți operatorii.

24 Potrivit instanței de trimitere, regimul juridic al frecvențelor radio din domeniul public este în esență identic cu regimul general instituit prin articolele 84-104 din Ley 33/2003, del Patrimonio de las Administraciones Públicas (Legea 33/2003 privind patrimoniul administrațiilor publice) din 3 noiembrie 2003 (BOE nr. 264 din 4 noiembrie 2003, p. 20254), aplicabilă tuturor bunurilor din domeniul public ale administrațiilor publice spaniole. Această instanță deduce de aici că operatorul de telecomunicații care este adjudecatarul exclusiv al anumitor frecvențe obține o adevărată concesiune administrativă a domeniului public, de aceeași natură ca cea prevăzută la articolul 7 alineatul 1 litera b) din Legea provincială 18/1987 privind impozitul pe transferurile patrimoniale și pe actele juridice autentice, în al cărei conținut intră, ca în cazul oricărei concesiuni, utilizarea temporară în scop privat a bunului din domeniul public concesionat în schimbul plății unei redevențe.

25 În plus, potrivit instanței de trimitere, faptul că neplata impozitului pe transferurile patrimoniale constituie un motiv de revocare a titlului care autorizează utilizarea frecvențelor radio din domeniul public ar putea fi înțeles în sensul că, în intenția legiuitorului național, plata impozitului pe transferurile patrimoniale este, *de facto*, o condiție prealabilă concesionării dreptului de utilizare în scop privat a frecvențelor radio din domeniul public.

26 Considerând însă că litigiul aflat pe rolul său ridică probleme de interpretare a dreptului Uniunii, Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Curtea Superioară de Justiție a Țării Bascilor, Spania) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Articolul 13 din Directiva [2002/20] și dispozițiile concordante și complementare ale acesteia trebuie interpretate în sensul că se opun ca Regatul Spaniei și în special teritoriul istoric autonom din punct de vedere fiscal al provinciei Gipuzkoa să supună [impozitului pe transferurile patrimoniale], aplicabil în general concesiunilor administrative de bunuri din domeniul public în conformitate cu legislația provincială care reglementează acest impozit, dreptul de utilizare a frecvențelor radio de către un operator de telecomunicații, care este deja supus așa-numitei taxe [pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public]?”

Cu privire la întrebarea preliminară

27 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 13 din Directiva 2002/20 trebuie interpretat în sensul că se opune ca un stat membru, a cărui reglementare prevede că dreptul de utilizare a frecvențelor radio este supus unei taxe pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public, să supună, în plus, constituirea concesiunilor administrative a acestui domeniu unui impozit pe transferurile patrimoniale, care se aplică în mod general pentru constituirea concesiunilor administrative a bunurilor din domeniul public în temeiul unei reglementări care nu este aplicabilă în mod specific sectorului de comunicații electronice.

28 Cu titlu introductiv, trebuie arătat că, potrivit articolului 1 din Directiva 2002/20, scopul acesteia este de a realiza o piață internă în domeniul rețelelor și serviciilor de comunicații electronice, prin armonizarea și simplificarea normelor și a condițiilor de autorizare, în vederea facilitării furnizării acestora pe întreg teritoriul Uniunii Europene.

29 În acest scop, Directiva 2002/20 prevede nu numai norme referitoare la procedurile de acordare a autorizațiilor generale sau a drepturilor de utilizare a frecvențelor radio ori a numerelor și la conținutul acestora, ci și norme referitoare la natura, precum și la întinderea obligațiilor pecuniare legate de procedurile menționate, pe care statele membre le pot impune întreprinderilor din sectorul serviciilor de comunicații electronice (Hotărârea din 17 decembrie 2015, Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, punctul 19 și jurisprudența citată).

30 Mai precis, articolul 12 din Directiva 2002/20, intitulat „Taxe administrative”, prevede că furnizorii de servicii de comunicații electronice pot fi supuși unor taxe administrative destinate finanțării activităților autorității naționale de reglementare în materie de gestionare a sistemului de autorizare și de acordare a drepturilor de utilizare.

31 Pe lângă taxele administrative menționate, articolul 13 din această directivă, intitulat „Taxele pentru drepturile de utilizare și drepturile de instalare a infrastructurii”, permite statelor membre să impună – pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor, precum și pentru drepturile de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private pe care le acordă furnizorilor de rețele și de servicii de comunicații electronice – o taxă al cărei scop este de a asigura utilizarea optimă a acestor resurse.

32 Astfel cum rezultă dintr-o jurisprudență constantă, statele membre nu pot percepe, în cadrul Directivei 2002/20, alte taxe sau redevențe pe furnizarea de rețele și servicii de comunicații electronice decât cele prevăzute de această directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 decembrie 2015, Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, punctul 20 și jurisprudența citată), și anume cele menționate la punctele 30 și 31 din prezenta hotărâre.

33 În speță, instanța de trimitere ridică, în primul rând, problema compatibilității unui cumul de redevențe cu articolul 13 din Directiva 2002/20.

34 În această privință, este suficient să se amintească faptul că Curtea a statuat că articolul 13 din Directiva 2002/20 nu exclude un cumul al mai multor redevențe, în sensul că nu se opune unei reglementări naționale care prevede impunerea unei redevențe prin care se urmărește favorizarea utilizării optime a frecvențelor, ce se adaugă unei alte redevențe îndeplinind același obiectiv, cu condiția ca aceste redevențe, luate în considerare împreună, să răspundă condițiilor enunțate la articolul 13 menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 48).

35 În al doilea rând, instanța de trimitere arată că prelevarea pe transferurile patrimoniale în discuție în litigiul principal, în temeiul dreptului național aplicabil, nu este calificată drept „taxă”, singura noțiune la care face trimitere articolul 13 din Directiva 2002/20, ci drept „impozit”.

36 În această privință, din jurisprudența Curții reiese că, în cadrul examinării prelevării fiscale în cauză, instanța de trimitere nu poate fi ținută de calificarea acesteia din urmă în temeiul dreptului național aplicabil și că revine acestei instanțe sarcina de a se întemeia pe caracteristicile sale obiective (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 ianuarie 2017, IRCCS – Fondazione Santa Lucia, C-189/15, EU:C:2017:17, punctul 29).

37 În consecință, împrejurarea că, în speță, prelevarea fiscală în discuție în litigiul principal este calificată drept „impozit” în temeiul legislației naționale nu se opune în sine ca aceasta să intre sub incidența articolului 13 din Directiva 2002/20.

38 În al treilea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă compatibilitatea unui „impozit” precum cel în discuție în litigiul principal cu Directiva 2002/20 poate fi repusă în discuție de împrejurarea că el este reglementat de o legislație care nu este aplicabilă în mod specific sectorului de comunicații electronice.

39 În această privință, trebuie arătat că, desigur, articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2002/20 coroborat cu considerentul (18) al acesteia prevede că autorizația generală, care garantează dreptul de a furniza rețele sau servicii de comunicații electronice, conține numai condițiile specifice sectorului de comunicații electronice, iar nu condițiile care se aplică întreprinderilor în temeiul altei legislații interne care nu este specifică acestui sector.

40 Cu toate acestea, astfel cum rezultă din articolul 6 alineatul (4) din Directiva 2002/20 coroborat cu părțile A și B din anexa la aceasta, drepturile de utilizare a frecvențelor radio, pe de o parte, și autorizația generală, pe de altă parte, fac obiectul unor proceduri distincte ale căror condiții nu sunt identice.

41 În consecință, cerința prevăzută la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2002/20, aplicabilă autorizației generale, nu poate fi extinsă la taxele prevăzute la articolul 13 din aceasta și, prin urmare, împrejurarea că o redevență este reglementată de legislația unui stat membru care nu este specifică sectorului de comunicații electronice nu poate, în sine, să se opună aplicării acestei directive și nici, mai precis, aplicării articolului 13 din aceasta.

42 În al patrulea rând, instanța de trimitere ridică problema dacă faptul că impozitul pe transferurile patrimoniale este aplicabil tuturor operatorilor economici, iar nu numai furnizorilor de servicii de comunicații electronice are vreo incidență asupra aplicabilității articolului 13 din Directiva 2002/20 în litigiul principal.

43 În această privință, Curtea a statuat, desigur, că, ținând seama de caracteristicile sale, o taxă care nu se aplică exclusiv operatorilor care furnizează rețele sau servicii de comunicații electronice ori celor care beneficiază de drepturile prevăzute la articolul 13 din Directiva 2002/20 nu constituie o „taxă" în sensul acestui articol (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 septembrie 2014, Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 36).

44 Cu toate acestea, Curtea a precizat că aceasta era situația, întrucât faptul generator al taxei în discuție în litigiul principal nu era legat de acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor ori a drepturilor de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private (a se vedea în acest sens Hotărârea din 4 septembrie 2014, Belgacom și Mobistar, C-256/13 și C-264/13, EU:C:2014:2149, punctul 37), împrejurarea că taxa menționată se aplică tuturor operatorilor economici nefiind determinantă pentru a ajunge la această concluzie.

45 Rezultă că o redevență care este aplicabilă tuturor operatorilor economici este susceptibilă să intre sub incidența articolului 13 din Directiva 2002/20, în măsura în care faptul său generator este legat de acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio sau a numerelor ori a drepturilor de instalare a infrastructurii pe, deasupra sau sub proprietăți publice sau private.

46 Or, aceasta este situația în special atunci când redevența în cauză este impusă întreprinderilor care furnizează rețele și servicii de comunicații electronice în schimbul dreptului de a utiliza frecvențe radio (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punctul 22).

47 În speță, din dreptul național aplicabil, în special din articolul 45 din LGT 2003, pare să reiasă că acordarea unei concesiuni administrative pentru frecvențele radio din domeniul public este indispensabilă pentru a se putea beneficia de dreptul de a utiliza în mod exclusiv frecvențe radio din domeniul public. În plus, din articolul 28 alineatul 1 litera b) din Regulamentul de punere în aplicare a LGT 2003, astfel cum a fost aprobat prin Decretul regal 863/2008, rezultă că neplata impozitului pe transferurile patrimoniale constituie un motiv de revocare a titlului care autorizează o astfel de utilizare.

48 Rezultă, astfel, sub rezerva verificării de către instanța de trimitere, care este singura competentă să interpreteze dreptul național, că plata impozitului pe transferurile patrimoniale constituie o condiție prealabilă obținerii dreptului de utilizare a frecvențelor radio și, prin urmare, că acest „impozit" prezintă caracteristicile unei redevențe impuse în schimbul dreptului menționat.

49 În ipoteza în care, ținând seama de elementele de mai sus, instanța de trimitere ar ajunge la concluzia că impozitul pe transferurile patrimoniale intră sub incidența articolului 13 din Directiva 2002/20, ar reveni acesteia sarcina de a verifica dacă acest impozit și taxa pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public, luate în considerare împreună, răspund condițiilor enunțate la articolul 13 menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 48).

50 În această privință, taxa pentru drepturile de utilizare a frecvențelor radio pe care statele membre o pot institui trebuie să fie justificată în mod obiectiv, transparentă, nediscriminatorie, precum și proporțională în ceea ce privește scopul în care este utilizată și să ia în considerare, printre altele, obiectivele de promovare a concurenței și de utilizare eficientă a frecvențelor radio (a se vedea în acest sens Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 46).

51 Din articolul 13 din Directiva 2002/20 coroborat cu considerentul (32) al acesteia din urmă reiese de asemenea că o taxă impusă operatorilor de servicii de telecomunicații pentru utilizarea frecvențelor radio trebuie să urmărească scopul asigurării utilizării optime a acestora și nu trebuie să împiedice dezvoltarea unor servicii inovatoare și a concurenței de pe piață (Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 47).

52 În ceea ce privește, mai precis, modul de stabilire a cuantumului taxei pentru utilizarea frecvențelor radio, autorizația de utilizare a unui bun public care constituie o resursă rară permite titularului acesteia să realizeze beneficii economice importante și îi conferă avantaje în raport cu alți operatori care doresc deopotrivă să utilizeze și să exploateze acea resursă, împrejurare care justifică impunerea unei taxe care să reflecte în special valoarea utilizării resursei rare în discuție (Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 50, precum și jurisprudența citată).

53 În aceste condiții, obiectivul de a asigura utilizarea optimă de către operatori a resurselor rare la care au acces implică stabilirea cuantumului acestei taxe la un nivel adecvat care să reflecte în special valoarea utilizării acestor resurse, ceea ce impune o luare în considerare a situației economice și tehnologice a pieței respective (Hotărârea din 21 martie 2013, Belgacom și alții, C-375/11, EU:C:2013:185, punctul 51).

54 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 13 din Directiva 2002/20 trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru, a cărui reglementare prevede că dreptul de utilizare a frecvențelor radio este supus unei taxe pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public, să supună, în plus, constituirea concesiunilor administrative a acestui domeniu unui impozit pe transferurile patrimoniale, care se aplică în mod general pentru constituirea concesiunilor administrative a bunurilor din domeniul public în temeiul unei reglementări care nu este aplicabilă în mod specific sectorului de comunicații electronice, atunci când faptul generator al impozitului menționat este legat de acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, în măsura în care această taxă și acest impozit, luate în considerare împreună, îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul menționat, în special pe cea privind caracterul proporțional al sumei percepute în schimbul dreptului de utilizare a frecvențelor radio, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Cu privire la cheltuielile de judecată

55 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

Articolul 13 din Directiva 2002/20/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 martie 2002 privind autorizarea rețelelor și serviciilor de comunicații electronice (Directiva privind autorizarea), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/140/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca un stat membru, a cărui reglementare prevede că dreptul de utilizare a frecvențelor radio este supus unei taxe pe rezervarea frecvențelor radio din domeniul public, să supună, în plus, constituirea concesiunilor administrative a acestui domeniu unui impozit pe transferurile patrimoniale, care se aplică în mod general pentru constituirea concesiunilor administrative a bunurilor din domeniul public în temeiul unei reglementări care nu este aplicabilă în mod specific sectorului de comunicații electronice, atunci când faptul generator al impozitului menționat este legat de acordarea drepturilor de utilizare a frecvențelor radio, în măsura în care această taxă și acest

impozit, luate în considerare împreună, îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul menționat, în special pe cea privind caracterul proporțional al sumei percepute în schimbul dreptului de utilizare a frecvențelor radio, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere.

Semnături